

VERSPREIDING EN AANTALLEN VAN DE BOSUIL IN 1985 TUSSEN VECHT EN EEM

Dick A. Jonkers

Inleiding:

Bij het doorwerken van veel broedvogel-inventarisaties valt het op dat het aan, tal avond- en nachtinventarisaties gering is. Het aantal nachtvogels, waaronder de uilen is meestal navenant. Het is ook een hele opgave bij nacht en ontij het veld in te moeten om voldoende gegevens te kunnen verzamelen. Voor een soort als de Bosuil is het noodzakelijk begin februari met de inventarisaties te beginnen.

In een poging om t.b.v. de geplande "Avifauna van het Gooi e.o." werd in 1985 een speciale Bosuil inventarisatie uitgevoerd.

Al eerder, in 1982, werd een dergelijke inventarisatie verricht. De gegevens uit dat jaar zijn door te laat of helemaal niet insturen en enkele keren wisselen van de coordinator/bewerker voor een groot deel verloren gegaan.

Methode.

Het onderzoek-gebied werd onderverdeeld in telgebieden die qua nummering, ligging en begrenzing overeenkwamen met die voor de Avifauna.

Op enkele uitgestrekte graslandgebieden zonder geschikt habitat na, werd het hele gebied onderzocht. Voor de inventarisatie werden de richtlijnen gevolgd van Vogelinventarisatie (Hustings et al. 1985). In de meeste gevallen werd van een casetterecorder gebruik gemaakt. Verder werden gegevens verzameld van personen die op een willekeurige datum Bosuilen hadden gehoord en werden nestkast-gegevens verzameld.

Interpretatie.

Wanneer ergens een exemplaar was vastgesteld werd aangenomen dat de betreffende Bosuil daar een territorium bezat. Bij nestvondsten en bedelende jongen was het duidelijk dat er een broedpaar was.

Er is voor gewaakt dat er geen dubbele waarnemingen ontstonden als gevolg van het reageren op de casetterecorder.

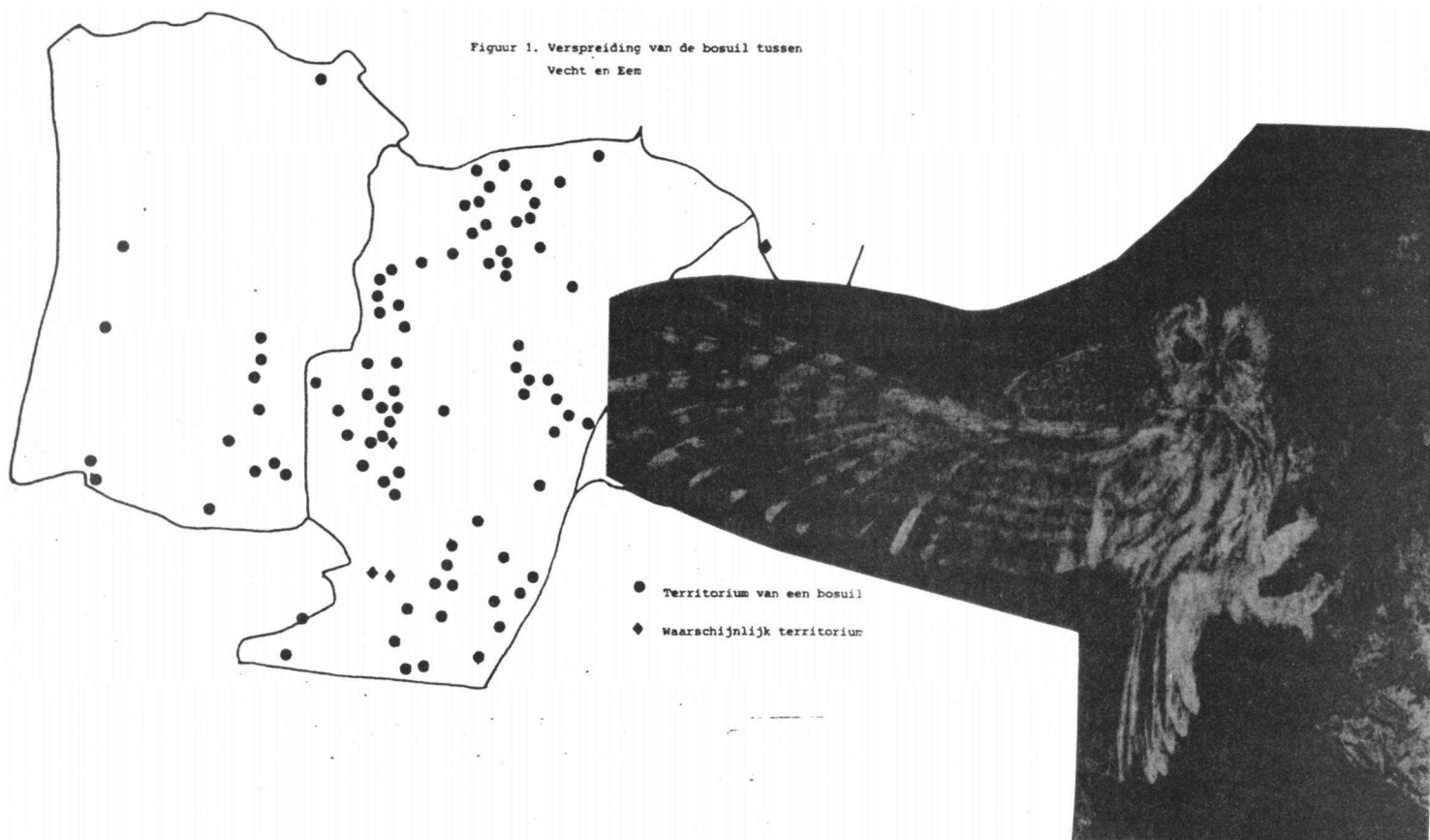
Weersomstandigheden.

Zowel de winter als het voorjaar waren koud en guur en lokten nu niet bepaald inventariseren uit.

Omdat er vooral op de avonden werd geïnventariseerd en het daarop vaak waaide of regende leidde dit tot onregelmatig inventariseren.

Resultaten.

Diverse waarnemers vermeldten dat zij bij hun pogingen nogal eens nul op het rekest kregen en pas na enkele bezoeken resultaten hadden. De Bosuilen vertoonden weinig activiteiten, wat blijkt uit de inventarisaties van de landgoederen in 's-Graveland. Hier komen ca. 10 paren voor; tijdens de nu gehouden inventarisatie werden er slechts drie gevonden! Andere gebieden vertoonden een overeenkomstig patroon. De conclusie die hieruit valt te trekken is dat het tijdens de integrale inventarisatie van het hele gebied vastgestelde aantal te laag moet zijn. Ondanks dit gegeven werden toch 86-90 territoria gelocaliseerd. (figuur 1) Een respectabel aantal dat ruim 30 % hoger ligt dan dat uit de jaren 1967-1970, toen voor de Avifauna van Midden-Nederland (Alleyn et al. 1971) werd geïnventariseerd. In die periode werden 62 paar vastgesteld. De aantallen mogen niet zonder meer met elkaar vergeleken worden. Tijdens de eerste inventarisaties werden zeer grote telgebieden onderzocht en werden lang niet overal speciale op de Bosuil gerichte inventarisaties uitgevoerd. Daar tegenover staat dat de nu gevonden aantallen lager waren dan het werkelijk aanwezige aantal paren.

Steun voor deze hypothese wordt verkregen uit de gegevens die vanaf 1970 verzameld werden en vervolgens per gebied werden uitgewerkt. Er bleek een jaren lange trouw aan de eenmaal gekozen plek te zijn. In de Avifauna van het Gooi zal dit nader worden uitgewerkt.

Zoals te verwachten was vormt de Gooise stuwwal het bolwerk voor de Bosuilen. Met name de landgoederen op de noordflank tussen Huizen en Naarden zijn goed bezet. Binnen de bebouwde kommen zijn de met oud loofhout begroeide villa- wijk van Bussum en Hilversum favoriet. Ook aan de zuidrand zijn nog verschillende paren aanwezig. Enerzijds in de landeren die daar liggen, anderzijds in de gemengde bossen waar zij broeden in natuurlijke holten of nestkasten. Zelfs de moerasbossen in het Vechtplassen-gebied tellen broedparen. Nestkasten bieden daar op veel plaatsen broedgelegenheid. Helemaal aan de westrand langs de Vecht komt slechts een enkel paar voor. Het paar in Muiderberg lijkt geheel geïsoleerd te liggen. In de oostrand bij Laren/Blaricum werden geen paren vastgesteld, evenmin als op de rand van de Eem polder. Het is bekend dat zij daar jaarlijks broeden. Langs de kust van het Eemmeer werd een jagend exemplaar gesignaleerd. Er kon niet worden vastgesteld dat het hier om een broedpaar van de randmeerkust ging. De dichtstbijzijnde bekende broedplaats ligt hemelsbreed op ca. 1,5 km afstand.

De verzamelde gegevens wijzen uit dat het goed gaat met de stand van de Bosuil. Helaas kan dit niet van de andere soorten worden gezegd.

Voor dit artikel werden gegevens gebruikt die verzameld zijn door: R. van Beusekom, B. Blessing, P. Dieperink, M. Doornveld, N. Dwars, H. Fuchs, A. Grobbe, J. Harder, W. Harder, B. Jonkers, D.A. Jonkers, F. Langendorf, E. Lam, P. Lips, J. Mekel, P. v.d. Poel, M. van de Pol, H. de Soete, J. Verheij, A. Vermeule, T.B. v. Poelgeest, R. Vinkenoo, D. Visser, Y.S. Vogel, W. Weitjens.

Geraadpleegde literatuur.

1. Alleyn F. et al. 1971 Avifauna van Nederland van Gorcum Assen.
2. Hustings F. et al 1985. Natuurbeheer in Nederland deel 3. Vogelinventarisatie Pudoc Wageningen/Ned. Ver. tot Besch. van Vogels Zeist.